

Ze sokołského světa

„Zwiazk Sokoła Serbiskeje“

SOKOLSKA JUŽINA ŠUMADIJSKA
SOKOLSKO DRUŠTVO KRAGUJEVAC - MATICA

JEVĐA ALEXANDAR JEVĐEVIĆ

KRAGUJEVAC
KAMICELJARIA D. TUČOVSKA 26
STAN ČETINJSKA 3TELEFON
064 130 76 22
034 337 904

Najprjedy rěč wo politiskej změnje w kraju („u našoj zemliji su se dogodile političke promene, izabrali smo novi demokratski režim, i novo ime države je REPUBLIKA SRBIJA“), a informuju nas wo tym, zo je nowe pomjenovanje vjerškoveje organizacije Zwiazk Sokoła Serbiskeje („nowo ime naše sokolske vrhovne organizacije je SAVEZ SOKOLA SRBIJE“). Potom so rozjasnia, čehoda bě na wšosokołskim zlēče w Praze jenož delegacija z Kragujevaca: „Njebechmy na XIV. wšosokołskim zlēče w Praze ..., njebechmy přeprošeni“ („Nismo prisustvovali na XIV. svesokolskom sletu w Pragu ..., nismo bili pozvani“). W liscé dale steji, zo matej Česki sokołski zwiazk a Swetowy sokołski zwiazk „negativne nastajenje napřečo našej sokołskoj organizaciji“ („negativan stav prema našoj sokołskoj organizaciji“), město toho wudžerujetej styki z „parasokolskoy organizaciju“, założenej wot stareho režima pod mjenom „Društva za telesno vospitanje Partizan“. Mjeztym zo so komentara k rysowanej situaciji wzdamy, wjeselimi so nad slědowacymi slovami w liscé, podpisany wot profesora Slobodana Djordjevića (zastupowacy starosta) a Jovana Č. Milića (hłowny sekretar) - tekst podamny originalne w serbičinje: „Molimo vas da i dalje održavamo naše bratske sokołske odnose. Primamo vaš časopis SOKOLSKÉ LISTY, pa molimo da nam ga dalje redovno šaljete.“ M. Krawe

Mjeztym je do Budysina došlo list wot „Saveza Sokola Srbiye“. W dopisu z Bělohrada je

SAVEZ SOKOLA SRBIJE
SOKOL UNION OF SERBIA
UNION DE SOKOL DE SERBIE
SERBISCHER SOKOL VEREIN
СОЮЗ СОКОЛОВ СЕРБИЈЕStarostništvo: 11000 Beograd, Cazonova 119, Srbija
Office: 11000 Beograd, 119 Cazonova, Serbia

Broj 94/06

Druhdžewo nas

Wo Sokole
w Praskim rozhlosu

Scelak Radio Praha českého rozhlosa wusyla prawidłownje we wjacorych rěčach „informace a zajimavosti o Čechách a pro Čechy v zahraničí“ - kaž w internetnym tekscie rěka. 27. septembra 2006 bě wróćozhladowanie na julijski XIV. wšosokołski zlēc w Praze. Redaktorka Milena Štráfeldová bě spřihotowała rozmówy pod hestom „Sokolské jednoty jsou i w Polsku, Lužici nebo ve Švédsku“. Interviewje z redaktorem Sokolskich Listow Mikławšom Krawcom bě rěč wo skutkowanju Serbského Sokola w lětech 1920-1933 a jeho džensiňším džěle po znowazałozenju w lěće 1993. Zawodnie redaktorka praji: „Možna překvapi, že Sokol existuje i w sousední Lužici. Na slet do Prahy přijela malá skupina jeho členů. Do tradicíniho sletového průvodu se vypravili w lužickosrbských krojach.“ Tute česke sady serbski čitar runje tak rozumi kaž wupravenje redaktora wo džensiňšim Sokole: „Připravujeme různé soutěžní poháry, v kopané a v odbjené, w kuželkach a podobně.“ Mikra

Beograd, 2. IX 2006.

... možeće mjez drugim přinoškaj k 25. volleyballemu turnérej Sokola a wo stawiznach sokołskego hibanka w Němskej čitać. Džensa skutkuje w Mnichowje towarzstwo z mjenom SKV Sokol Mnichov. Na wobrazu widzimy třoch člonow z předsydku Jitku Scholz (sředža) na wšosokołskim zlēče w Praze, hdžez so Mnichowscy tež ze serbskimi Sokolami zetkachu.

JSEM ZDRAVEJ, SVĚŽÍ,
ŠTÍHLEJ A ZDATNEJ.
TAK UŽ MĚ NECHTE
LAŠKAVĚ
NA POKOJI!

Sym strowy, čerstwy,
šwiżny a wukonliwy.
Tak mje prošu
na pokoj wostaję!
rysowanka
B. Roubala
w časopisu SOKOL

Smjeć ☺ so směš...

Cyla swóiba sedzi před telewizorem a hlađa ko-pačicu. Nadobo wokwa swari: „To je tola tža! Reporter je prají, zo dōstanie hrájer žoltu kartku. Sudník pak je ju jenož skrótką pokazał a po tym zaso do zaka košle tyknął, město toho zo by ju woprawdze hrájerie dat!“

Po dobycu 3:0 hordži so nadběhowar, zo bě za swoje mustwo trójce z hlowu přetvoril. Na to měni dawar flankow: „Njeměj tajku wulku hubu! Njebych-li če trójce natřeli, by hiše 0:0 stało!“

Na spočatku wusyłania koparskeje hry prají mandželska swojemu před telewizorem sedzaczemu mužej: „Dyrbiata-li při wěšenju gardinow z rébla padnyc, to budź tak dobry a zawałaj w přestawce chorobne awto!“

Na sportništu přiwoła mać synej, kži je jědnatku dōstat a sej bul na dypk potožit: „Njezwér sej jědnatku njepietworić, hewak so njetrjebaš doma pokazać!“ Hólco so postměwkaje, naběži - a třeli bul do mróćelow.

Takle ryje kanuta swoju zahrodu.
rysowanka J. Dostala w časopisu SOKOL

SOKOŁSKIE LISTY

Sudniski dorost pola Sokola: Maćij Kral

Rejuje na dwěmaj kwasomaj

Z 20 lětami je Smjerdžecan **Maćij Kral** hiše w zažnej starobje młodeho koparja w rjadach Sokoła Ralbicy/Hórki. Wón słusza do kruha hrájerow prěnjeho mustwa, kotrež dwójce wob tydzen trenuu. Sobotu abo nje-dželu čakaja na njeho dypkowe hry. To je wjele za młodeho muža z wukublanjom wulko-

Trenar sudniski
„apetit“ zbudził

Započał bě so tutón dwukolijowy koparski puć sympatiskeho Smjerdžecana w času, hdžez je trenar Michał Wornar w swojim aktiwnym času pola młodziny C powiedział wo

trěbnosći koparskich sudnikow, što z toho maš a zo móže nawjedowanje hrow wulke wjesele wobradzeć. Hdžez w Ralbicach sudnikow pytachu, sej Maćij rjekny: „Chcu so raz wuspytać a Sokolej pomahać.“ Před šesc abo sydom lětami zloži pruwowanje a džensa hwizda wón hry wokresneje ligi z dowolnosću tež za wobvodnu klasu. 30 do 35 hrow so to w běhu lěta nahromadzí. Zo njepříndze Maćij při tym ze swójskim hraćom do konflikta, wučinjeja jeho dobre zwiski k postajerzej sudnikow

Z dobrým radžicelom je młodym hrájerom Sokoła Ralbicy/Hórki stajnje Michał Čoska (4. wotprawa). Tež Maćij (2. wotlěwa) bě w minjenych lětach tójsto wot nazhoniteho trenera na wuknył. Foto: Jan Hrjehor

Ullriczej Gretschelej. Hižo spočatk tydzenja so z nim dorozumja, wotwiesne wot toho, hač hraje w prěnim abo druhim mustwie. A tak terminy poprawom hladce běža.

Tych čerwjenych abo žołtych kartow so koparjo najbóle boja. Na přenju, kotruž je Maćij pokazał, so hiše derje dopomina: „To bě, jako hrájer na wrotowej liniji bul z ruku popadny.“ Wot toho časa njeje jemu hižo cęžko škitać na tute waśnje koparjow, hdžez dže přejara do nohow. Sam njeje Maćij jako hrájer hiše čerwjenu kartu dóstal.

Za swój příklad mješe Maćij Kral njebob Franca Krala z Hlinowca, wo kotrymž wjele zhoni, hdžez bě tutón hač do wysokich klasow hwizda. Džensa ma Maćij swoju liniju, z kotrež spytia žanomu mustwu nješkodzeć. Ma džě hiše wjele lět sudženja koparskich hrow před sobu a rady chcył hwizdać po cyjej Saksej. To rěka, zo chcył rady w sakskej a we wyżej lize być z pobóčnym sudnikom. Za rjane wužadanje ma wón džensa hry muži wobwodneje klasy abo wokresneje ligi. Za to přejemy jemu dale wjele wjesel a wuspěcha. Ach haj, wobaj jeho bratraj so tohorunja za koparci zajmujetaj. Najmłodší hráje w młodzini D pola Ralbic/Hórkow, hdžez je tež Maćij ze sydom, wosom lětami hráć započał. Tón srjedžny pak jenož jako hobby za bulom honi.

Najwažniše wšak tuchwilu je, zo nima Sokol starosće z koparskimi sudnikami džakowanou tajkim entuziasmat kaž Maćiej Kralej.

Text a foto: M. Štrawba

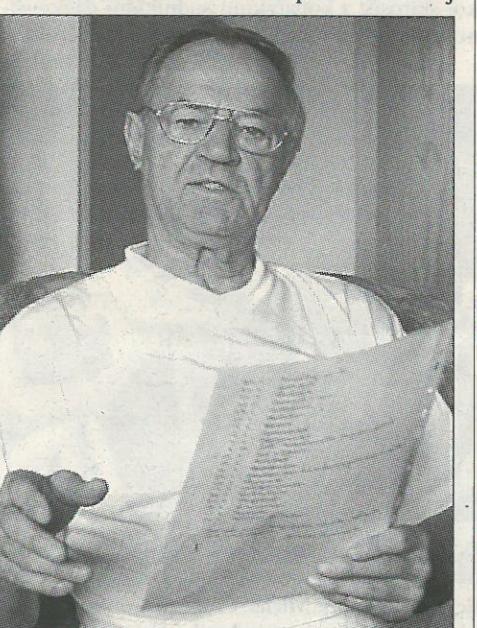
Pjeć lětdžesatkow skutkuje Józef Śwon na dobro sporta

Znajmjeňša do swojich 70. narodnin chcył hišće aktiwnje sportować

Hdyž wubědžowachu so před džesač lětami na koparskim turneru seniorow jeničce tři mustwa wo pokal Serbskeho Sokoła, drje njebe wotwídžomne, zo žněje tute wubědžowanje spochi roscacy zajim. A mjeztym so pokal kózdolétnje z přiběrcej ličbu mustow stajnie na druhiim sportnišcu wuhrawa. Za sto so wubědžowanje z tradicinalnym wobstatkom serbskeho sportowež žiwjenja, je jedna z mnichich zaslužbow mjeztym 67lětnego Józefa Śwona. Tež při kózdolétnje přewjedzenych volleyballowych turnerach wo pokal Domowiny wědža sej w rjadach Serbskeho Sokoła precizne organizaciske zamónosće Budyšana wosebje tohodla wažić, dokelž zamóže wón tež w hektiskich situacjach stajnie přehlad wobchowac. Dwaj přikládaj to jenož! Paletu jeho aktiwtow na sportowym polu - čas žiwjenja je so angažowař a njesebične zasadžał za dobre wukunyši tež druhich - móžež bjez přehnawania jako příklad dawacu hódnocič.

Njepořednje do Druheje swětovéje wójny je so Józef Śwon w Krowiarsku w Hornjej Šleskej narodžil. Šešć lět jemu bě, jako přińdze mać ze šesci džecími - nan bě krótka do toho zemrél - přez Českú a Bayersku do serbskeje wsy Wudworja. Wosom lět chodžež Józef do Chróscanskeje šule, hdjež sej tež serbščinu přiswoji. Nawuknywiš po wuchodženju šule powołanie mulerja dželaše jako tajki dwě lěče. W tym času sta so tež z člonom Domowiny. Zdobom pak započa aktiwnje sportować. Krótki čas hraješ w koparskim mustwje Pančičanskeje młodžiny a ani hišće 16lětny nastupi z młodžinskim mustwom SJ Hórki přeciwo Woclej

Wětrowej. Hra skónči so 8:4 za Hórki. Jan Wornar, tehdy chronist sportowej jednotki, mjenuju hrainerow tež zapisa, zo je w mustwje Józef sobu hral, swjóbne mjeño njebe jemu znate. Z 18 lětami bě Józef Śwon lěto tež kopar wokresneje wubranki młodžiny w Kamjencu. Wukonjejo službu pola Ludoweje policie w Drježdānach hač do 1961 móže na mnohe sportowe wuslědi zhlađowanje. Bu mjez 36 wobdželenym pokalny dobycer w blidotenisu pola Wismut, wobdželi so na sportowym swjedženju w Lipsku, bě aktiwny judoka pola Dynama Freital a wudoby sej 1959 sportowe znamješko w zloče z kedžbyhódnymi wukonami w lochkoatletice. Tak docpě we wysokosoku 1,54 metrow, skoči 6,37 metrow daloko a za 100metrski běh trjeba 12,2 sekundže.

Jeho wulkui zamér, dželač z džecími a młodžinstymi, spjeli so 1963, jako nastupi dalo-kostudij z wotzamknjenjom wučerstwa za wumělske kublanje a sport. Spočatnje dželaše na Worklečanskej šuli, hdjež so rady na wulkui debakl. Józef Śwon wě wo tym powědač: „Hačrunjež wědžachmy, zo budže na tamnišim małym a twjerdom sportnišcu za Hórčanow, kotriž běchu přiwšem optimistiscy, jara čežko.“ Sam bě so Józef při hrě zranil a přińdže ze złamanej klučowku a střasenymi mozami do chorownje.

Hdyž su 1992 Zeleno-běle sportowe towarstwo Hórki z něhdze 30 člonami założili - Józef Śwon je jeho čestny prezident - bě wot wšebo spočatka tak, zo wšo towarstwowe žiwjenje bjezwučačne wjednistwo same organizuje. Józef Śwon je tole wšo z akribiskej dokladnosće zapisal do 13 chronikow, kotrež wučinjeja 119 stron. Z wobrazami a tekstami - wšitek we wuběrnym rukopisu - su tam podate statistiki lětých hrow. Kózdoho trélcia wrotow w jednotliwych hrach, rezultaty a kóždu wosebitosć je wón swěru zapisal. Je to jónkrótny, z hoberskim dželom zwjazany fundus faktow wo sportowym wuwiču Zelenoběleho Hórčanského towarstwa. Wuwice kopańcy pak Józef Śwon jeničce z chroniku njedokumentuje, ale ma tež daleš dopomjenki kaž čestne wopisma, suweněry a wjele, wjele fotodokumentow. Wosebje derje chowa sej bul, kotriž dopomina na pječlētne wobstaće Hórčanského sportowego towarstwa 18.7.1997, na kotrež je nimo dalšich tež Jan Wornar podpisal. W 50 lětach, hdjež je Józef Śwon znajmjeňša 500 króć sportowje nastupil, dožwi nimo hórkich přewažne rjane podawki. „Znajmjeňša tři lěta, hač do swojich 70. narodnin chcu hišće aktiwnje sportować“, wón do přichoda zhlađuju powědač.

Tekst a foče: Alfons Handrik

Chwalba z Kanady

Jan Waldauf
redaktor věstníku Kanadský Sokol

Bratr Jan Waldauf, zamołwity redaktor časopisa Kanadský Sokol - Canadian Sokol, pôsila 14. septembra předsydstwu Serbskeho Sokoła do Budyšina dopis, w kotrymž so wosebje našim Sokolskim Listam wupraja. Mjez druhim tam rěka:

„Sprawnje so wam džakuje za připóslanje wašeho powěstnika SOKOŁSKIE LISTY, z kotrehož posřednístwem wo ważej činitosći zhnomy. Slědujemy ju ze zajimom. Smy sej wědomi, zo rozwiáče swoju činitosć pod čežkimi poměrami, a cím bôle hódnoci myšliče ... Z džakowanjom za připóslanje wašeho wokolnika so sprawnje nadžiam, zo budžež nam swjój derje rjadowany a stajne rjenje wuhotowany powěstnik tež nadal slać, dokelž zmónžna nam hdys a hdys zestawu powěstow wo ważej činitosći w našim župnym powěstniku a tak zblíženie wašeho skutkowania a wašich prócwanjow našim sokolskim přislušníkam w Kanadze a dalších krajach, do kotrychž naš powěstnik sčelemy.“

Štó bě 1948 w Praze sobu zwučowať?

Rozdželne mjenia a ličby

Na wšosokołskim zlécie 1948 w českéj stolicy předstaji 227 serbskich młodostnych we wulkim stadiionje na Strahovje ludove reje. Mjena rejwarjow/rejwarkow běchmy w Sokolskich Listach w čisle 3/1994 wozjewili. To wšak njebežu jeničcy serbscy wobdželnicy zlěta. Někotři we Varnsdorfje-Warnočicach wuknacy hólymjency w rjadach českého Sokoła sobu gymnaſtiske zwučowanja pokazachu. Ale kelko je jich bylo a kak rěkach? Lětsa w čisle 4 Sokolskich Listow mjenowach w nastawku „Mysle k wobrazomaj“ Bena Korjenka, Ludwiga Kolu, Jurja Koklu, Jurja Šoltu-Kašečanského a njeboh Jana Wornarja. Na to dóstach wot dr. Jana Brézana z Kamjencu, w kotrež wón tele mjena zwučwarzow poda: Horst Šewc, Helmut Faska, Jurij Kubica, Jurij Jakubaš, Jan Brézan-Worklečanski, Jakub Wjacławek, Jurij Kokla. Pola mojich pječoč a sedmjoč dr. Brézana so Jurij Kokla z Noweje Wjeski (džensa we Wulkich Ždžarach bydlacy) jako jenički dwójce jewi. Knjez Brézan ma cyle wěsce wosobinske dopomjenje na zlět, ja złozowach so na wuprjenja skladnostne zasowidženja něhdysich šulerjow w lěće 1995 we Varnsdorfje a na pisomne podlóžki. Tak pisaše na příklad Ludwig Kola-Radworski (džensa w Choćebuzu bydlacy) w decembri 1995 w dokumentaci wo powojnskim

serbskim šulstwie w Českéj w Nowym Casniku tež tole: „Chojžiš som tejerownosć na zwučowanju českého Sokoła, z kotrežom w lěse 1948 sobu gotowař na wšosokołském zjězdze w Praze.“ Abo: Jan Wornar piše w swojej seriji „Z brěmješka dopomjenkow na čas we Warnočicach“ (kiž bu w Serbskich Nowinach w džesač krokočowanjach wot 5. januara 1997 do 7. oktobra 1997 wozjewjena) w 5. dželu 2. septembra 1997 slědowace: „Dach so ze swojim přečelom Jirku jako sobustaw do Zakládnej jednota Sokol Varnsdorf zapisač. Zwučowachmoj, kaž so dopominam, tydžensce raz pod nawjedowanjom našeho wučerja knjeza Bileka w cělozučowarni njedaloko Láznjow, měščanskeje kupjele, hdjež so tež w zymskim času jako serbscy šulerji chodžachmy w móličkim bazenku, za to pak w rjenje coplej wodze kupač. Běchu to wšo přihotowanske proste zwučowanja za Wšosłowjanski zlět lěta 1948 na Praskim Strahovje. Jara hordze woblečechmy so swoje sokołske čerwjene cholowy a swoje běle „cvički“, štož běchu lochke sportowe črije. Wosebje hordy běch na bělu košlu z čerwjenej kromku a ze znamješkom Sokoł na hrudzi. Z tysacami hólcow, kotriž běchmy w starobje dwanaće do pjatnaće lět, swoje zwučowanje dwójce předstajichmy.“

Je drje tak bylo, zo wuknacy z Varnsdorfa w rozdželnych starobnych skupinach trenowachu a po tym w Praze zwučowachu a

tak wo sebi snadž ničo njewědžachu.

Jurij Just: 11 Warnočanskich

W čisle 1/1996 Sokolskich Listow pisach w přinošku „Serbski sport w Českéj 1945-1950“ wo zetkanju něhdysich serbskich šulerjow 9. decembra 1995 we Warnočicach tež tole: „Zaměrnje prašach so za sobustawstwem młodych Serbow w českém Sokole a za wobdželenjom na wšosokołskim zlécie 1948 w Praze. A hlej, někotři móžachu mi nadrobnosće mjenować. K nim slušeň nimo Bena Korjenka, Ludwiga Kole, Jurja Kokle abo Jurja Šoltu tež Jurij Just, kotriž bě z durinskeho Hermsdorfa do Warnočic přichwatał.“ Po Jurjowych wuprjenjach wobdželi so jědnače serbskich šulerjow na zlécie w Praze a tak sobu zwučowaše. Prótna wo wujasnjenje

Ličbu 11 zwučwarzow sej Jurij Just njeje wu-myśli. Zličimy-li wot dr. Brézana podate mjena a k tomu Jurja Justa, Bena Korjenka, Jana Wornarja a Ludwiga Kolu, přińdžemy dokladnje na jědnačoch. (Přispomjenje: Jurij Šolt a z Noweje Wjeski mi mjeztym zdželi, zo drje bě tehdhy w Praze, ale zo bě to privatna dyrdomdejska jězba na wopyst jeho cety.) Je to potajkim kruh serbskich wobdželnikow? Prosimy něhdysich Warnočanow wo pomoc při doskónčnym zwěščenju mjenow. Přizjewće so w redakcji Sokolskich Listow přizjewić! M. Krawc

Dorostenecké přispěvky placeny za:		
1947	1948	1949
podpis	dat.	podpis
1. Kukla		1. Kukla
2. Kukla		2. Kukla
3. Kukla		3. Kukla
4. Kukla		4. Kukla
5. Kukla		5. Kukla
6. Kukla		6. Kukla
7. Kukla		7. Kukla
8. Kukla		8. Kukla
9. Kukla		9. Kukla
10. Kukla		10. Kukla
11. Kukla		11. Kukla
12. Kukla		12. Kukla

